

PiS grzmi, że RPO zajmuje się tylko LGBT, Kukiz chce go zlikwidować. Sprawdziliśmy, po co nam taki urząd

MATEUSZ ALBIN
WRZESIEŃ 2016

PiS nie podoba się aktualny Rzecznik Praw Obywatelskich, a Kukiz'15 marzy o tym, żeby w ogóle nie było tego stanowiska. Funkcja rzecznika to jednak nie fanaberia poprzedniej władzy, ale jeden z fundamentów demokracji. Sprawdziliśmy na ile zasadne są zarzuty obu partii.

Adam Bodnar to jedna z „pamiętek” po Platformie Obywatelskiej. Zanim we wrześniu 2015 roku objął stanowisko, był wiceprezesem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Jeszcze wcześniej współpracował z stowarzyszeniem „Nigdy Więcej” i był nagradzany przez stowarzyszenie Lambda. Nic dziwnego, że jest niewygodny zarówno dla rządzącej partii, jak i dla partii Pawła Kukiza, do której należą członkowie Ruchu Narodowego.

Czy RPO zajmuje się tylko LGBT?

W uproszczeniu, do zadań RPO należy ochrona gwarantowanych konstytucją i innymi aktami praw i wolności obywatelskich. Po roku działalności Adama Bodnara na stanowisku RPO Sejm podsumował jego działalność. Zdaniem posłów PiS Bodnar zajmuje się głównie osobami ze środowisk LGBT.

Duża część spraw zakończonych przez Bodnara w ubiegłym roku, to zadania, które rozpoczęto jeszcze za kadencji Ireny Lipowicz. Łącznie do biura RPO wpłynęło ok. 57 tys. spraw, w tym 27 tys. nowych. W kwestii równego traktowania pojawiło się 787 skarg, z czego te dotyczące orientacji seksualnej i pokrewnych zagadnień to dokładnie 7,5 proc. Najwięcej skarg (ponad 30 proc.) dotyczyło dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Na drugim miejscu znalazła się dyskryminacja ze względu na narodowość (10 proc.).

Posel PiS Waldemar Buda twierdził, że Bodnar skupił się na rzadziej zgłaszanych problemie, kosztem spraw rodzin i osób bezdomnych. W raporcie RPO hasło „LGBT” pojawia się jednak tylko raz. Jest to wzmianka o konferencji na temat zdrowia osób homoseksualnych. Wzmianki na ten temat pojawiają się jeszcze dwa razy w rozdziale „Ochrona najsłabszych”. Homoseksualiści są wymienieni wśród innych dyskryminowanych grup. Dodatkowo autorzy raportu zwracają uwagę na zbyt wąskie ramy katalogu z ustawy o równym traktowaniu, które niedostatecznie chronią niepełnosprawnych.

W kwestii LGBT Bodnar apelował głównie o stworzenie dodatkowych narzędzi do, jak to ujął, zwalczania agresji oraz wykrywania i karania przestępców. Środowiska związane z PiS odebrały to jako domaganie się specjalnych praw dla mniejszości seksualnych. Od czasu objęcia urzędu Bodnar w mediach wypowiadał się głównie na temat niepełnosprawnych, uchodźców i imigrantów z Bliskiego Wschodu oraz Trybunału Konstytucyjnego. Temat LGBT poruszany najczęściej był przy okazji.

Rzecz jasna lewicowe sympatie Bodnara są oczywiste, ale patrząc na przegląd działalności jego biura, ciężko odnieść wrażenie, że w jakikolwiek wypaczają jego pracę. Trudno dostrzec, by którąkolwiek z grup szukających jego pomocy traktował priorytetowo. Tym bardziej nawoływanie do zlikwidowania jego urzędu jest groteskowe.

Co będzie jeśli zlikwidują RPO?

– Funkcja RPO gwarantuje nie tylko istnienie trójpodziału władzy, ale także nie dopuszcza, aby któraś z władz zdominowała pozostałe. Społeczeństwo obywatelskie powinno mieć szerokie kanały artykulacji odrębności i praw, zwłaszcza kiedy nie wszystkie grupy posiadają ich świadomości lub umiejętność dochodzenia racji – komentuje prof. Stanisław Faliński, politolog z Collegium Civitas.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie jest ani nowym pomysłem, ani nie powstał z inicjatywy obecnej opozycji. W Polsce istnieje od 1987 roku. Funkcja ombudsmana jest charakterystyczna dla europejskich demokracji jako instytucja wzmacniająca działanie demokracji.

– Demokracja to system, który cały czas podlega weryfikacji i doskonaleniu. Nie jest to ustrój, który polega na dyktaturze większości, tylko na podejmowaniu większościowych decyzji, przy zachowaniu powszechnych praw człowieka i obywatela. Jeżeli 90 proc. zdecyduje, by blondynom z nadwagą wylupywać lewe oko, to nie jest to rozwiązaniem demokratycznym – obrazowo tłumaczy prof. Faliński.

<http://natemat.pl/189283,pis-grzmi-ze-rpo-zajmuje-sie-tylko-lgbt-kukiz-chce-go-zlikwidowac-sprawdzilismy-co-robil-tak-naprawde>